

גליון 644
שנה י"ג תשפ"ד

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

לא עליתי על מיטתי עד שמחלתי
לכל אלו שציערו אותי

מסופר: רבי אבא היה יושב בשער הפתח של לוד, ראה בן אדם אחד שהיה בא ויושב באיצטבא עשויה מן תל עפר, והיה עיף מהדרך ויושב ונשם שם. פתאום ראה רבי אבא נחש אחד שהיה בא אצלו להזיקו, ויצא שרץ מן אפעה מין נחש ארסי והרג את הנחש. כאשר נעור האיש ההוא, ראה את הנחש ההוא מולו שהיה מת, נעמד האיש ההוא ונפלה האיצטבא ההיא לעומק שמתחתיו והוא ניצל.

בא רבי אבא אצלו אמר לו אמור לי מה מעשיך? שהרי הקדוש ברוך הוא עשה לך שני נסים אלו, אין הם לחינם. אמר לו אותו אדם, כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו, ועוד, אם לא יכולתי להתפייס עמו, לא עליתי למיטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא נטרתי לו שנאה כל היום על הרע ההוא שעשה לי, ולא די לי זה אלא שמהיום ההוא והלאה השתדלתי לעשות עמהם טוב.

(זוהר הקדוש פר' מקץ)

פרשת השבוע

ניגונים יפים, ולשמח את העולמות העליונים ואת התחתונים גם יחד. הצדיק ר' חיים הלך מיד לטבול במקווה טהרה, הוא שהה שם זמן רב וטבל ש"י טבילות, וביקש רחמים למען החולה. ר' אליעזר מדזיקוב הבריא, ועוד הרבה שנים עבר לפני התיבה בתפלה להנאת הצבור כולו, ולהנאת השכינה כביכול. וחידש ניגונים יפים ל"אין קצבה לשנותך ואין קץ לאורך ימיך", אגב אמר הצדיק מצאנו זי"ע כי בויכוח הנ"ל, המתיק ממנו את כל הדינים והגבורות.

ולא ימחה שמו מישראל (כ"ה - ו')

מסופר על הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א, ששמע פעם שאחד ממקורביו קילל את אחד האפיקורסים המפורסמים ביותר בירושלים. הגיב הרב ואמר: אין אני נוהג ככה, הקדוש ברוך הוא מלא רחמים והוא יכול לרחם גם על רשעים כאלו, אין עיני צרה אם פלוני ירוחם מה' וגם יזכה לחיי עולם הבא. כאן בעולם הזה אנו מחוייבים להתנגד להם, כי הרי הם מזיקים ומקלקלים את הסביבה, מה שאין כן כאשר עברו לעולם הבא. ולבסוף הפטיר: וכלום אתה חושב שאין כל צד טוב ברשע פלוני? אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה, ואפילו שכר שיחה נאה, ואין עבירה מכבה מצוה, וזכות אינה בטלה אפילו באלפי אלפים חובות.

ויהפוך ה' לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך (כ"ג - ו')

מסופר על הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זיע"א בנו של הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א היה מחותנו של הרה"ק ר' חיים מצאנז זיע"א שחלה פעם, בא מחותנו ר' חיים מצאנז לבקר את החולה ביקש ר' אליעזר שהצדיק רבי חיים יבקש רחמים עליו שיתרפא ברפואה שלמה אמר לו רבי חיים מה לך ולעולם שפל זה? נבהל מאד ר' אליעזר וחשב שכבר קצו ואמר, טוב לאלה שיש להם במה ללכת לעולם העליון, אבל אנו מה נביא לעולם העליון ומעשים טובים אין בידינו. השיב ר"ח בטוח אני במחותני שיש לו הרבה זכויות ומעשים טובים, ומטען גדול להביא לעולם הבא. אמר שוב ר' אליעזר, וכלום אינך חס על ילדי הקטנים שעוד עלי לכלכלם ולחנכם? יודע אני שמחותני רוצה לחנך את בניו לתורה, ולהושיבם כרבנים בקהילות קדושות. מבטיח אני למחותני, שאשתדל למלא משאלתו זאת. ענה שוב ר' אליעזר ואמר, אבל כלום נעלם ממך, כשאני מחדש ניגון יפה לראש השנה, בתפלת 'אין קצבה לשנותיך', גורם אני שמחה רבה בעולמות העליונים ובתחתונים גם יחד. ר' אליעזר היה מפורסם לבעל מנגן ומחדש ניגונים יפים, ובאמרו זאת, ככה מאד ובכה גם ר' חיים אתו. אחר כך אמר ר' חיים, מבטיח אני לך, שעוד הרבה שנים תזכה לחדש

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:23 ת"א: 7:25 ר"ת: 8:00

פרשת כי תצא

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:12 ת"א: 6:27

למה הופרה השבת של הבעל שם טוב הקדוש

מסופר על הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, שנסע פעם אחת במוצאי שבת לדרכו ועמו שלשה מתלמידיו החשובים, הרה"ק רבי דוד ממיקלייב, הרה"ק רבי דוד סירקיס והרה"ק רבי דוד לייקיס זיע"א, ולהבדיל הערל אלקסיי הבעל עגלה. כדרכו תמיד הושיב הבעש"ט את אלקסיי כשגבו אל הסוסים, וברגע אחד חלפו ונסעו כמה פרסאות בקפיצת הדרך. ויהי ביום השני תעו מן הדרך ובאו בסבכי יער באין דרך ונתיב, וכמעט שלא ראו גם את אור היום, ולא ידעו היכן הם נמצאים. חלשה דעתו של הבעל שם טוב כי לא הורגל בכך ולא הבין את פשר המחזה המוזר הזה, למרבה הצער נסתלקו גם המוחזין – רוח הקודש מהבעש"ט הקדוש, והיה כאחד האנשים הפשוטים, כך נמשך הדבר עד שהגיע יום השישי ערב שבת קודש, ראה הבעל שם טוב שכבר הגיע ערב שבת ועוד לא באו למקום ישוב, נצטער צער גדול ונתנמנם. התלמידים חשבו שאולי בחלום חזיון לילה יגלו לו מן השמים מה לעשות, אבל הבעש"ט נתעורר משנתו ושום דבר לא גילו לו, צערם גדל עוד יותר והיו שרויים ביגון ואנחה.

בחצות היום ראו איזה אור מאיר מרחוק, שמחו מאד ואמרו, שהשם יתברך ודאי יביא אותם עתה למקום יישוב, ולפחות יהיה להם מקום לשבות בו את השבת. ואכן נסעו לכיוון המקום שהאור מאיר משם, והגיעו לבית קטן העומד באמצע היער, ניגשו אל הבית והנה איש גס ומגושם לבוש כאחד הריקים והפוחזים עומד יחף על פתח הבית, כשפנו אליו בשאלה אם אפשר להם לשבות אצלו? השיבם, איני רוצה בכם ובשבתותיכם, הכרת פניכם ענתה בכם שאתם חסידים ומגיידים, ואני שונא מעודי אנשים שכמותכם, וגם אבי וזקני היו מתעבים בריות כאלה, גשו הלאה איני רוצה גם להביט בפניכם. שאלו אותו תלמידי הבעש"ט אם יש סמוך לכאן איזה ישוב שיוכלו להגיע אליו עד הערב ולשבות שם? השיב להם שכאותו הזמן ששהו עד שבאו לכאן, כך יצטרכו לנסוע שוב עד שיגיעו לישוב. התחילו התלמידים להתחנן אל האיש שיתן להם לשבות אצלו, והציעו לו שכר רב, עד שבקושי רב ניאות להם, אבל התנה עמהם כמה תנאים, שלא יתפללו בקול רם כי הגויים הבאים אצלו לקנות יי"ש יבהלו ויברחו, ושלא ישהו הרבה בתפילתם, כי תאבונן גדול והוא צריך לאכול בהקדם הן בבוקר והן בערב, ושלא ידקדקו הרבה במאכלים אם הם כשרים על פי חסידות כדרך השוטים. נכנסו האנשים הביתה פנימה וכשנחו מעט מטלטול הדרך, שאל הבעל שם טוב את האיש אם יש סמוך לכאן איזה נהר שיוכלו לטבול בו לכבוד שבת? כששמע האיש שהם רוצים לטבול לכבוד

שבת, התחיל לקללם קללות נמרצות ואמר שזה בדוק ומנוסה אצלו שהם גנבים, ורצה להשליך כל חפציהם ולגרש אותם מהבית, ורק ברוב פיוסים ותחנונים עלתה בידם לשכך את חמתו ולמנוע מלגרשם מביתו, ובבית אין כל, לא שלחן, לא כסא ולא ספסל, רק ארבעה יתדות נעוצות בארץ ועליהן מונח קרש, לא ראו האנשים שם שום חדר מיושב, רק כמה חדרים חרבים ושוממים, גם שום אדם לא ראו, לא גויים שקונים יי"ש כדברי האיש ולא שום אדם בכלל, וגם בעל חיים לא ראו, נבהלו האנשים מאד מהשימוון והבדידות וחיל ורעדה אחוזם, בינתיים ראו שכבר פנה היום והאיש אינו עוסק בשום הכנה לכבוד שבת, רק הולך מזוית לזוית ואוכל איזה מאכל ומצפצף כדרך הערלים. לפנות ערב לקח האיש חתיכת בד עבה ושחור ופרש על השלחן, הניח עליו גוש טיט שחור ותחב בו אצבעו לעשות בו נקב לנעוץ בו נר, ואחר כך תחב בו נר קטן והדליקו, תפילת מנחה לא ראו אותו שהתפלל, רק התחיל לקבל שבת בחיפזון ובהבלעת התיבות כדרך עמי הארץ, וברגעים אחדים גמר את התפילה, האנשים הוכרחו גם כן לקצר בתפילתם כפי התנאי שהתנה עמהם, לאחר התפילה אמרו לו שבת שלום, והוא השיב להם, שנה רעה תבוא עליכם, רצו לומר שלום עליכם והוא צעק עליהם בחירופים וגידופים, עד שהוכרחו לשתוק, נטל האיש כוס יין לקדש עליו ואמר להם שיתכוונו לצאת ידי חובתם בקידוש שלו, הפצירו בו שיתן להם יין לקדש בעצמם והם ישלמו לו במיטב כספם, ולא נתרצה בשום אופן, והוכרחו לצאת בקידוש שלו, ואת הקידוש אמר בהבלעת התיבות ובדילוגים, וכשגמר הקידוש שתה כמעט את כל הכוס, והשאיר להם בשולי הכוס כמה טיפות לטעום, לאחר מכן הניח על השולחן ככר לחם עב ושחור, כשביקשו ממנו לחם משנה פער פיו עליהם ורצה לבלעם חיים, וגם בלחם הזה לא נתן להם לנגוע, כי אמר ידיים מאוסות לכם, והוא בעצמו חתך פרוטות המוציא ונתן לכל אחד מהם פרוטה, אחרי כן הביא קערה של תבשיל מנוזד עדשים, נתן להם כפות וציוה שיאכלו כולם ביחד וגם הוא בעצמו אכל עמהם, שום מאכל אחר לא נתן להם, זמירות שבת לא הניח להם לומר ואף לא לברך בזימון, כללו של דבר הוא בלבב את דעתם עד שלא ידעו אם שבת היום אם לא. למחרת עוד קודם אור היום ראו והנה האיש הולך יחף בבית ומתפלל בחפזון ובהבלעה כמו אתמול, נזדרזו גם הם ועמדו להתפלל, ושוב הוכרחו לקצר מאד בתפילתם והאיש גרם להם שוב יסורי נפש גדולים יותר מאתמול, אחרי מנחה רצו לקיים סעודה שלישית ולא נתן להם, ואמר זוללים וסובאים, זה עתה אכלתם ושוב אתם רוצים לאכול, והוכרחו לצאת ידי סעודה שלישית בדברי תורה שאמרו בחשאי, תמדו האנשים איש אל רעהו מה זאת עשה לנו אלקים? ומהבעש"ט הקדוש נסתלקו כל המוחזין שלו וכל השגותיו.

משל ונמשל

כי פתוח תפתח את ירך לו וגו' די מחסורו
אשר יחסר לו

מסופר על הרה"ק המגיד מדובנא זיע"א, שנודמן פעם לביתו של גביר אחד שהיה גם למדן גדול וקובע עתים לתורה, וביקש ממנו נדבה למטרה חשובה. כדרכו בקודש השמיע המגיד מדובנא כמה דברים על מצות צדקה, וגם בעל הבית ענה אחריו בדברי תורה מאלפים על מצוה זו, אך את כיסו לא פתח כלל. ראה המגיד מדובנא שהם מאריכים בדברי תורה ואינם מגיעים ל"תכלית" הביקור, פנה אל הגביר ואמר:

אספר לך סיפור ומשל למה הדבר דומה: מעשה במדינה רחוקה ונידחת שהתושבים לא ידעו כלל על מציאות הבצל, עד שנודמן לשם עני נודד שהביא באמתחתו מעט בצלים לעצמו, כיון שראו אנשי המקום את הירק החדש שמחו בו מאד, ונתנו לנודד ממון רב תמורתו, אחר כך זרעו את הבצלים בגינותיהם ומאז והלאה צמחו שם בצלים בשפע רב, שמע קבצן אחר מה שארע לחברו באותה מדינה רחוקה, שם אפוא בילקוטו חבילת שומים ובא למקום ההוא מתוך תקוה שיזכה כחברו בממון רב תמורת השומים, אנשי המקום שמחו על השומים שבידי האיש והחליטו לשלם לו תמורת השומים בדבר היקר ביותר שהיה להם "בחבילת בצלים".

המגיד מדובנא הפסיק לרגע את שטף דבריו, ואחר כך קרא בהתרגשות ואמר: גם אתה הגביר הגדול בעיירה זו, מעניק לי "בצלים תמורת שומים", שעה ארוכה הננו מסובים כאן, ואתה משמיע לי בלא הפסק חידושי תורה כנגד חידושי תורה שלי, ואילו בתורה נאמר "פתוח תפתח את ירך לו די מחסורו אשר יחסר לו" ולי חסר עתה כסף למטרה החשובה שלשמה באתי אליך.

במוצאי שבת בסעודת הערב קינטר אותם שוב בדברים וחירף אותם עד קרוב לאור היום, אחרי כן שכבו לנוח מעט, וכשהאיר היום התפללו ותיקין ורצו לנסוע לדרכם, סגר האיש את הדלת בעדם ואמר כבר הכינתי סעודה בשבילכם, גם היום רצו לשלם לו בעד הסעודה ולא לאכול עמו, אך הוא נתמלא חמה וצעק: כלום גולן אני שאקח מעות בחינם, הוא הפציר בהם לאכול עמו והסכימו בלית ברירה לכך, והוא עיכב אותם בהכנות ובדברי קינטור עד הערב, בלילה פחדו לנסוע ביער מסוכן כזה ונשארו ללון שם, ביום השני היה כאתמול, וכן היה עד יום רביעי. ביום הרביעי לקח האיש את כל אשר להם בעד המזונות שאכלו אצלו ופטרם לדרכם, יצאו האנשים מהבית והתכוונו לדרכם, והנה דלת אחת נפתחה ואישה אצילה יצאה וניגשה אל הבעל שם טוב ואמרה: רבי בבקשה מכם שתשבתו אצלנו בשבת קודש, נשתומם הבעל שם טוב והשיב, שתי פליאות לי עליך, ראשית מנין לך שאני רבי? ושנית אם את יודעת זאת למה הנחת להפר את השבת שלי ומדוע לא באת קודם? ענתה האשה רבי לא הכרתני? והבעל שם טוב מסתכל ואינו מכירה, ואז אמרה לו, יזכור נא הרבי שבשנה פלונית הייתי משרתת בביתו, והייתי יתומה בלא אב ואם, והייתי מוכת שחין בראשי, והרבנית היתה נוהגת לגרד ולשפשף את ראשי בכל ערב שבת. פעם אחת צעקתי הרבה ולא נתתי לגרד את ראשי, סטרה לי הרבנית על לחיי וכבוד הרבי ישב אז מנגד ושתק ולא מיחה ברבנית, ואז התרעם עליו כביכול הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו על שעבר על הפסוק "אלמנה ויתום לא תענון", ויצא גזר דינו שיאבד את חלקו לעולם הבא. והנה כאשר נשאתי לאיש הזה והוא צדיק גדול ונסתר מאד במעשיו, וראינו את אשר נגזר עליו מן השמים, כאב לבנו מאד, והתפללנו אל השם יתברך שיסלח לנו, ופעלנו בתפילתנו שתופר לו שבת אחת, כי שבת היא מעין עולם הבא וזאת תהיה חליפתו וכפרתו.

וכאשר ראינו שאין בעולם מי שיפר לו את השבת, החלטנו שאנחנו בעצמנו נעשה זאת, ועתה חלקו לעולם הבא מובטח לו כמקודם. באותה שעה חזרו להבעל שם טוב המוחזין הקדושים שלו, וראה שכל דברי האשה אמת וצדק, ונשאר אז עם תלמידיו לשבות שם בשבת הבאה ושבתו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, וחידשו עם בעל הבית חידושים רבים בסודות התורה, ואחרי השבת נסעו לדרכם לשלום.

צ'ין אדם לחברו

כדי לעשות טובה ליהודי, מן הראוי להטריח אפילו את המלאכים

בעבודתם הקדושה

מסופר: בני עיירה אחת התלוננו פעם בפני הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, על רבם, שהוא יושב סגור ומסוגר בחדרו על התורה ועל העבודה, ואינו נחלץ לעזרת בני העיירה במצוקתם כי רבה. בירר רבי ש"ב והנה אמת הדבר. לימים כשנפגש עם רב זה, שאלו הרבי, יעקב אבינו שלח מלאכים לעשו, ואמרו חז"ל מלאכים ממש היו. וכל כך למה? וכי חסרו ליעקב אבינו עבדים שילכו בשליחות זו. אלא שמע ואגידה לך, כי כדי לעשות טובה ליהודי, מן הראוי להטריח אפילו את המלאכים בעבודתם הקדושה.

כיבוד אב במסירות נפש

מסופר על הרה"ק מסטריקוב זיע"א, שהלך פעם ברחוב, והבחין באברך הנושא את אביו על כיסא גלגלים, ואגלי זעה ניגרים על פניו מן השמש הקופחת, ניכר עליו שמשקיע מסירות נפש במצוות "כיבוד אב", כשפגש בו אח"כ באברך, אמר לו הרבי, "המלאכים טובלים עצמם בנהר דינור, החסידים טובלים עצמם במקוה, והטבילה שלך, מוצאת חן בעיני יותר משל שניהם.

מה יקר וחביב יותר אצל השי"ת

מסופר על הרה"ק ר' יוחנן נ"ע מרחמיסטרביקא זיע"א, שפעם קיבל אנשים רבים לפני התפילה. כל אחד מקבוצת אנשים זו, שפך את מרי לבו מסאת הייסורים שגדשה אותו, כך שארכה השעה והרבי טרם יצא לתפילה. מקורביו שהמתינו להתפלל עמו בציבור, נכנסו ללחץ והביטו כל הזמן על השעון. הצדיק הבחין

בעצבנות ההולכת וגוברת אצל חסידיו, פנה ואמר להם, איני יודע מה יקר וחביב יותר אצל השי"ת, האם התפילה שלי, או זה שאני מקשיב לכל הקשיים שהיהודים נושאים על לבם.

שלא ילביץ פני חבריו ברבים

פעם אחת הוזמן הרה"ק ר' אריה ליון זיע"א לבית המשפט, לתביעה שיפרע שטר שהוא חתום עליו בתור ערב. תמה הרב על כך מאחר שלא היה זכור לו כלל שחתם על השטר הנזכר, הופיע הרב בבית המשפט ונוכח לדעת כי חתימתו זויפה ובעל החוב ניצב מולו כשהוא משפיל עיניו מרוב בושה על מעשה הזיוף, כדי לא לביישו לא הכחיש הרב שזוהי חתימתו שלו, ואך ביקש מהשופט שיטיב עמו ויאפשר לו לפרוע השטר בתשלומים חודשיים, במשך שנים אחדות שילם הרב מכיסו 28 ל"י לחודש שהיה סכום גדול באותם הימים, על שטר שלא חתם עליו מעודו, ובלבד שלא ילביץ פני חברו ברבים.

שוחט הגון

אל הרה"ק רבי שלמה בעל ה"תפארת שלמה" מראדומסק זיע"א, בא פעם אחת מבני העיר וסיפר בגנותו של השוחט, רבי אומר הלה, אני והשוחט שכנים אנו ודרים אנו חלון כנגד חלון, ועד ראיה אני, שבכל שבת ושבת מיד אחר הסעודה עולה השוחט על מטתו, ישן כל היום ואין הוא נוטל ספר בידו. יישר כוחו של מר אומר לו הרבי, זהיר הייתי שלא לאכול מן השחיטה שבמוצאי שבת, כי חוששני שמא לא נח השוחט כל צרכו, עכשיו ששמעתי מפי עד שישן הוא כל היום, יכול אנכי מעתה לאכול משחיטתו בלי שום חשש ופקפוק כלל וכלל.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"א אלול

הרה"ק רבי שלום יוסף מריון (תרי"א) הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא ב"ר ישראל מרוזין (תרמ"ג) הרה"ק רבי זאב וואלף מסטריקוב ב"ר אברהם מטשענינוב (תרנ"א)

יום ראשון י"ב אלול

הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא ב"ר צבי הירש (תקפ"ו)

הרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקאזניץ ב"ר ישראל (באר משה - תקפ"ח)

יום שני י"ג אלול

הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרל"ו)

הרה"ק רבי יוסף (חיים) מבאגדאד ב"ר משה (בן איש חי - תרס"ט)

יום שלישי י"ד אלול

הרה"ק רבי יוסף אשכנזי ב"ר ישראל (מח"ס "אהלי יוסף" - תרכ"ו)

יום רביעי ט"ו אלול

הרה"ק רבי שלמה משה אלשקר ב"ר יצחק (שו"ת מזהר"ם אלשקר - תקנ"ט)

הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד (תלמיד הבעש"ט) ב"ר נחמיה פייבל (תקמ"ו)

יום חמישי ט"ז אלול

רבי אברהם נפתלי צבי מוורמיוזא ב"ר משה הלוי (תע"ב)

יום שישי י"ז אלול

הרה"ק רבי יוסף יאסקא הלוי מראוונא ב"ר יצחק מקאסנטין (תלמיד המגיד הקדוש זיע"א תק"ס)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א מוד"ס "יום אור" רפרים יוסף הרש"ל על המצוות.

הלכות מזווה (ב')

- א) הוזהר במזווה, וזכה לדירה נאה. (שבת כ"ג ע"ב)
- ב) מי שלא זהיר במזווה, אין לו שמירה מהסכנה (רש"י מנחות ל"ב ע"ב, ד"ה סכנה). [בשמחת תורה תשפ"ד כשנכנסו המחבלים ימ"ש, לעוטף עזה, מי שהיה לו מזווה בפתח ביתו, ראה ניסים ונפלאות. ואכמ"ל].
- ג) מי שלא זהיר במזווה, הרי הוא מנודה לשמים (פסחים ק"ג ע"ב).
- ד) אין לפטור את עצמו ממזווה, [כגון שמוריד פתח], כיון שענשין בעידנא או דריתחא, אך אם עושה כן בשביל יופי, או שעושה כמו הרגילות שכולם עושים, אין בזה משום עדינא דריתחא, ומכל מקום מצווה מן המובחר לאדם שייביא את עצמו לידי חיוב מזווה. (ראה באריכות בספר שערי יוסף שהביא כל השיטות בזה להפליא)

לע"נ הרה"ק

רבי יעקב ישראל מטשערקאס ב"ר

מרדכי מטשערנובל זיע"א

נלב"ע י"ג אלול תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com